

Behovsanalys för lokaler

Sektor arbete, trygghet och omsorg 2017 - 2027

2016-10-11

Innehåll

1	Allmänna utgångspunkter	3
1.1	Mål och inriktning.....	4
2	Beskrivning av olika boendeformer och lokaler, framtida behov samt plan för genomförande	5
2.1	Särskilt boende för äldre.....	5
2.2	Köken på särskilda boenden.....	8
2.3	Korttidsboende	8
2.4	Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning .	9
2.5	Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.....	11
2.6	Korttidsvistelse och korttidstillsyn.....	12
2.7	IFO – individ och familjeomsorg.....	12
2.8	Verksamhetslokaler	14

1 Allmänna utgångspunkter

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för verksamheterna funktionshinder, äldreomsorg, hälsa och sjukvård, individ- och familjeomsorg och arbetsmarknad. I nämndens ansvar ingår också kommunens tillsyn och tillståndsverksamhet enligt alkohollagen, tobakslagen, kommunens uppgifter enligt skuldsaneringslagen samt flyktingmottagande.

I lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (1§) anges att varje kommun ska planera bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjning genomförs.

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden har det grundläggande ansvaret för att människor med särskilda behov får bra bostäder, anpassade efter deras behov. Ansvaret är förtydligt i Socialtjänstlagen (SoL) och i Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

3 kap 1 § SoL. Till socialnämndens uppgifter hör att medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen.

3 kap 2 § SoL. Socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen ska bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. Nämnden ska också verka för att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir lätt tillgängliga för alla.

5 kap 5 § SoL. Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor med behov av särskilt stöd.

5 kap 7 § SoL. Socialnämnden ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av ovan nämnda svårigheter behöver ett sådant boende.

9 § LSS. Personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska tillförsäkras lämplig bostad med särskild service (för barn eller ungdomar samt för vuxna) eller annan särskilt anpassad bostad (för vuxna).

Utöver ansvaret för bostäder ansvarar nämnden för en mängd verksamhet som behöver ändamålsenliga lokaler för att kunna tillgodose medborgarnas behov på bästa sätt och för att tillförsäkra medarbetare en god arbetsmiljö. Till största del är de lokaler som omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden nyttjar för sina verksamheter externt ägda

lokaler. Rikshem AB är den största fastighetsägaren, men även Alebyggen AB, Balder samt Svenska Stenhus äger några av nämndens verksamhetslokaler och boenden. Nämnden är även beroende av tillgången på framförallt hyresrätter i kommunen för exempelvis sociala kontrakt, flyktingfamiljer och äldre.

1.1 Mål och inriktning

I denna behovsanalys beskrivs behovet av lokaler för omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter för perioden 2017-2027. Planen revideras årligen i samband med budgetprocessen vilket innebär att projekt kan komma att omprövas, tillkomma eller flyttas mellan år om förutsättningar ändras. Förutom nämndens lagstadgade ansvar enligt ovan anger omsorg- och arbetsmarknadsnämnden följande i sitt inriktningsdokument för 2017:

”Ale kommun växer och kommer att fortsätta att växa kommande år. Med detta följer ett ökat behov av service för nämndens målgrupper. Det ställer krav på ett målinriktat arbete så att kommunens utbud av stöd i form av service och boenden utvecklas i takt med invånarnas behov.”

Arbetet med Äldrecentrum i Älvängen fortsätter under året och kommer att stå klart i slutet av 2017/början av 2018. Inom funktionshinderområdet finns stort behov av nya boendeplatser och arbetet med detta ska fortsätta under 2017.”

Angående verksamhetslokaler anger nämnden att:

”En optimal användning av tillgängliga lokaler för våra medarbetare är nödvändigt.”

2 Beskrivning av olika boendeformer och lokaler, framtida behov samt plan för genomförande

2.1 Särskilt boende för äldre

Särskilt boende är en boendeform för den som har stora behov av omvårdnad och som inte längre kan bo kvar i sin vanliga bostad trots omfattande hjälp eller där behoven inte kan tillgodoses på annat sätt. Det finns två former av särskilda boenden i Ale kommun:

- Demensboende som är till för personer med demenssjukdom.
- Somatiskt boende som är till för personer med kroppslig sjukdom eller fysisk funktionsnedsättning.

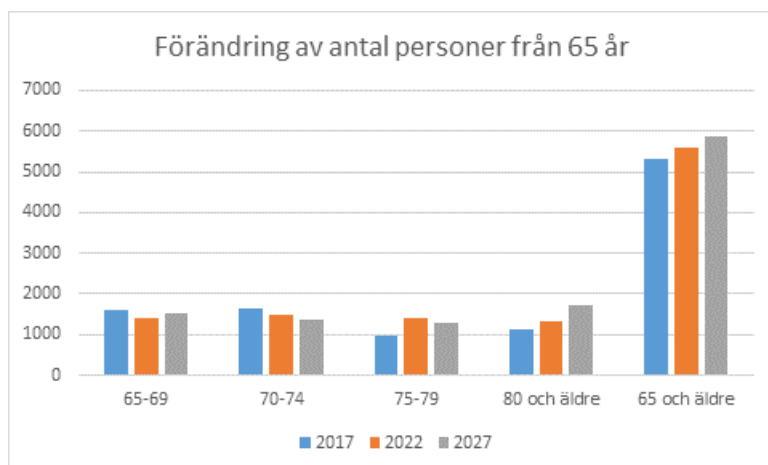
I särskilt boende ges tillsyn och omvårdnad dygnet runt. Den boende står själv för hyreskontrakt som skrivs med fastighetsägaren, betalar hyra samt har en egen hemförsäkring. Dessutom betalar den boende en avgift för kost och omvårdnad.

I kommunen finns idag fem särskilda boenden:

- Fridhem, Surte, 30 bostäder
- Backavik, Nödinge, 40 bostäder
- Björkliden, Alafors, 32 bostäder
- Vikadamms boenden, Älvängen, 26 bostäder (varav några är växelvårdsplatser). Flyttar till nya boendet i Älvängen 2018.
- Klockareängen, Skepplanda, 48 bostäder

Befolkningsutveckling

Ale har en relativt ung befolkning men antalet äldre kommer att öka framgent. Antalet yngre äldre minskar medan antalet äldre över 80 år ökar under kommande år från 1124 år 2017 till 1720 personer år 2027.

	2017*	2022*	2027*
65-69	1592	1397	1532
70-74	1638	1490	1351
75-79	959	1394	1269
80 och äldre	1124	1314	1720
65 och äldre	5313	5595	5872

*31 december på respektive år innan

Det ökande antalet äldre resulterar i ett ökat behov av anpassade bostäder under överskådlig tid framöver. För att klara av den demografiska utvecklingen krävs att fler ordinära, väl anpassade, bostäder för äldre skapas.

Framtida behov

Förekomsten av tillgängliga lägenheter i flerbostadshus med rimlig boendekostnad, centralt belägna nära affärer, apotek och kommunikationer skulle kunna dämpa behovet av särskilt boende. Tillgänglighetsanpassningar i det befintliga bostadsbeståndet och nyproduktion av flerbostadshus vid förtätningar skulle även kunna vara förbättrande åtgärder. Utvecklingen av seniorbostäder, Äldrelägenheter och skapandet av trygghetsbostäder som ordinärt boende bör stimuleras.

Sedan den 1 november 2012 finns en reglering angående parboende. För den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i vård- och omsorgsboende/särskilt boende, ska det ingå i en skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make/maka eller sambo. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt sammanbott. Detta gäller oavsett om den andre maken eller sambon har behov av särskilt boende.

Inom kommunens särskilda boenden är det svårt att tillgodose parboende, då det saknas bostäder som är lämpade för detta. I dag finns endast en anpassad lägenhet på Klockarängen. Därutöver finns det på Backavik möjligheter att öppna upp mellan rum på respektive enhet. I samband med att det nya boendet i Älvängen färdigställs kommer ytterligare en fastighet, precis intill, färdigställas med ordinära lägenheter. Intentionen är att kommunen ska kunna hyra vissa av dessa lägenheter för att kunna tillgodose behovet av parboende och att resterande lägenheter ska upplåtas i form av trygghetsbostäder.

När det nya boendet står klart i Älvängen kommer det särskilda boendet på Vikadamm att avvecklas. Hur den framtida användningen av den delen av Vikadamm ska se ut och vilken verksamhet som ska nyttja den är ett uppdrag som Utvecklingsledare lokaler arbetar med.

I boendutredningen för äldreomsorgen som reviderades 2014 beräknades behovet av bostäder inom särskilt boende att uppgå till 234 år 2024 om korttidsplatser/tillfällig vistelse även fortsättningsvis ska verkställas inom ramen för de särskilda boendena.¹ I

¹ Tabell 9 med kommentarer, *Översyn av boendutredningen 2012 – uppskattning av behov av boendeplatser i äldreomsorgen.*

och med färdigställandet av det särskilda boendet i Älvängen och avveckling av boendet på Vikadamm kvarstår ett behov av uppskattningsvis 34 bostäder utifrån ovanstående bedömning. I dagsläget bedömer verksamheten dock att detta behov (av ytterligare 34 bostäder) kan hanteras inom ramen för det arbete som bedrivs med att möjliggöra för yngre äldre att bo kvar hemma längre än idag (inom ramen för trygghetsbostäder och Äldrelägenheter) samt att behovet av korttidsplatser/tillfällig vistelse bör minska i takt med att arbetet med Trygg Hemgång fortskrider.

Plan

2017/2018 Särskilt boende Älvängen, 50 bostäder

Behov

Att kommunen centralt fortsätter att stimulera byggandet av tillgängliga, väl anpassade, bostäder i centrumnära läge för att bidra till möjligheten för äldre att bo kvar hemma och därmed minska behovet av ytterligare platser inom ramen för särskilt boende.

Konsekvensbeskrivning

Om inte fler ordinära, väl anpassade, lägenheter för äldre skapas enligt ovan kommer verksamheten inte att klara av att hantera den ökande målgruppens behov med den nuvarande tillgången på bostäder inom särskilt boende (det nya särskilda boendet i Älvängen inkluderat). Konsekvensen blir att ytterligare bostäder inom ramen för särskilt boende kommer att behöva tillskapas.

Lokaler som lämnas

I samband med byggnationen i Älvängen av det nya äldreboendet kommer även viss verksamhetsyta att byggas i anslutning till boendet. I planen ligger att följande verksamheter flyttar in i den nya fastigheten;

<i>Verksamhet</i>	<i>Lokal som lämnas</i>
Hemtjänst Älvängen	Del av Aktivitetshuset, Älvängen
Eken dagverksamhet	Del av Aktivitetshuset, Älvängen
Hemsjukvården	Del av Vikadamm
Rehab och Team trygg hemgång	Del av Vikadamm
Boendestöd	Västkustvillan (vid gamla VC Älvängen)
Axet Mobila	Del av Vikadamm
Bemanningsenheten	Del av Vikadamm
Familjehuset	Lokaler vid veterinären i Alafors
Mini-Mili	Lokaler i Surte kulturhus (vid biblioteket)
Lokaler för frivillig verksamhet och pensionärer	Del av Aktivitetshuset, Älvängen

Sammantaget kommer hela Aktivitetshuset att lämnas, delar av Vikadamm, hela Västkustvillan, lokalerna invid veterinären i Alafors samt lokalerna i Surte kulturhus.

2.2 Köken på särskilda boenden

Enligt uppgift från sektor KS (Internservice) står Ale matservice inför stora investeringsbehov inom den närmsta femårsperioden och frågan om att rusta upp eller bygga nytt centralkök är högaktuell. Hur kommunen väljer att utforma centralköket får direkta konsekvenser för hur mathantering inom de särskilda boendena ska se ut framgent.

Inom ramen för de medel som sektor ATO tilldelades från utvecklingsfonden 2014 för att utreda maten inom äldreomsorgen gjordes en mindre utredning kring kökens kapacitet på respektive särskilt boende. Oavsett vilken förändring som görs centralt så krävs det investeringar i köken på de särskilda boenden om mottagning/tillagning av mat ska ske på annat sätt än idag då de särskilda boendena (utom Backavik) har varmmottagningskök.

I diskussionen kring hur matförsörjningen ska ske framgent finns tankar om att separera maten för de äldre från maten till förskola och skola eftersom målgrupperna har olika behov, tycke och smak. Ett alternativ att överväga i en framtida planering för matförsörjningen är att ha tillagning till de särskilda boendena på det nya boendet i Älvängen samt på Backavik och att utskick från dessa kök görs till övriga äldreboenden. Detta är dock en fråga som kostenheten bör utreda i samverkan med sektor ATO och sektor UKF.

Plan

Ingen ombyggnad planerad i dagsläget

Behov

Ett beslut om hur centralköket ska utformas måste åtföljas av beslut om åtgärder för köken inom äldreomsorgen i motsvarande riktning.

2.3 Korttidsboende

Korttidsboende har som syfte att ta emot personer som har socialt och/eller somatiskt omvårdnadsbehov vilka är i behov av rehabilitering och funktionsträning, avlastning eller tillfälligt boende i avvaktan på ledig bostad i annat särskilt boende.

I dagsläget finns endast korttidsplatser på Vikadamm. Trygg hemgång har en akutplats på Klockareängen och en på Vikadamm. I och med utökningen av bostäder inom särskilt boende i Älvängen kommer det att finnas ett större utrymme inom verksamheten att verkställa besluten om tillfällig vistelse. Det är i nuläget inte bestämt huruvida några bostäder i det nya boendet i Älvängen kommer användas enbart för tillfällig vistelse.

Plan

Ingen utbyggnad enligt plan

2.4 Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Det finns två former av bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning; gruppboende och serviceboende. Utöver dessa boendeformer finns en insats inom LSS som benämns annan särskilt anpassad bostad.

Gruppboende är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Syftet med gruppboendet är att vuxna personer med funktionshinder som inte klarar eget boende eller boende i serviceboende ändå ska ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem. Gruppboendet består av ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet.

Serviceboende är ett boendebeställningsalternativ för personer som har stort behov av närhet till personal men till viss del klarar ett enskilt boende. En serviceboende består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus. Där det finns flera serviceboendestäder ska det också finnas gemensamma utrymmen för service och gemenskap. I en serviceboende kan det bo fler personer än i en gruppboende.

I kommunen finns idag följande gruppboenden:

Krokstorp, Älvängen, 10 lägenheter(lgh) fördelade på två hus

Björklövsvägen, Älvängen, 6 lgh

Dessutom finns dessa serviceboendestäder:

Fyrklövergatan, Nödinge, 5 lgh

Klockarevägen, Nödinge, 9 lgh

Klöverstigen, Nödinge, 11 lgh

Kontakten, Älvängen, 9 lgh

Änggatan, Älvängen, van ett 7 lgh (SoL), van två, 8 lgh (LSS), samt några ordinära lgh för personer som klarar ett mer självständigt boende.

Fridhem, Surte, 7 lgh

Skepplanda villa med två SoL platser.

Framtida behov

Per 100 inflyttade/tillkommande kommuninvånare finns statistiskt sett en person med behov av insats enligt LSS ². Ofta har personen dessutom flera olika behov som måste tillgodoses så som exempelvis bostad med särskild service och daglig verksamhet. Enligt befolkningsprognosen för år 2017-2022 (förhöjd 3 %) beräknas Ales befolkning öka med i snitt 861 personer per år vilket bör generera cirka 8 personer per år med olika behov av insatser enligt LSS. De följande åren (fram till och med 2027) beräknas befolkningsökningen i snitt uppgå till 1097 personer per år vilket innebär att cirka 10 personer ytterligare tillkommer per år med olika behov av insatser enligt LSS.

Förutom nya kommunmedborgare har redan kommunen yngre medborgare som kommer att få beslut om boende och daglig verksamhet de närmaste åren. Det kommer också bland Ales befintliga kommuninvånare finnas behov av insatser enligt LSS till

---

² Statistik är hämtat från *Personer med funktionsnedsättning – insatser enligt LSS år 2014*, Socialstyrelsen

följd av sjukdom eller förvärvad hjärnskada. Utöver dessa tillkommer de individer som har insatser inom SoL så som till exempel boendestöd eller psykiatriboende. Då brukarna ofta bor hela sitt liv i denna typ av bostad, är det en låg omsättning i det bostadsbestånd som verksamheten förfogar över. På sin höjd avslutas enstaka beslut per år. I takt med att brukarna blir äldre ökar dessutom behovet av stöd och hjälp.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde under 2014/2015 en verksamhetstillsyn inom verksamhetsområde funktionshinder. I IVOs beslut framförs synpunkter gällande bland annat planeringen av nya bostäder inom ramen för LSS samt samlokalisering av verksamheter rörande framförallt Fridhem och Änggatan. Utifrån IVOs beslut och synpunkter har omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden för avsikt att successivt fasa ut LSS-boendet på Fridhem i den form det har idag. Tanken är att lägenheterna ska återgå till att vara ordinära lägenheter. Verksamheten kommer dock fortsätta hyra dessa för att kunna erbjuda dem till de brukare som klarar ett mer självständigt boende med endast boendestöd, alternativt använda dem för andra målgrupper inom sektorn.

Gällande Änggatan avser nämnden att minska verksamheten och den våning som idag rymmer LSS-boende kommer att kunna lokaliseras till något av de nya boendena som är under planering. I så fall kommer verksamheten istället att använda våning 2 på Änggatan för en utökning av SoL-verksamheten (som redan bedrivs på vån 1) samt även för ordinärt boende med boendestöd för de brukare som klarar det.

I plan och enligt beslut i OAN 2014-10-16 §106, ligger följande byggnation;
12 lgh fördelade på två servicebostäder i Skepplanda färdigt 2017 (förstudie klar)
15 lgh färdigt 2018
Totalt 27 lgh.

Från och med 2019 och framåt uppskattas att 0,2 % av befolkningsökningen har behov av bostad med särskild service för vuxna enligt LSS det vill säga en person per år om befolkningsökningen är 500 personer. Utifrån detta skulle en servicebostad à 6 lägenheter vart femte år behövas. Utöver detta finns behov av särskilda boenden för målgruppen psykiskt funktionsnedsatta, sannolikt någon lägenhet per år.

Förutom dessa åtgärder jobbar verksamheten konstruktivt med att hitta alternativa lösningar till boenden med särskild service, till exempel att möjliggöra för brukare att kunna göra boendekarriär för att till slut kunna bo i ordinär bostad med boendestöd.

Plan

*12 lgh fördelade på två servicebostäder i Skepplanda färdigt 2017 (förstudie klar)
15 lgh, färdigt 2018*

Behov (utöver det som finns i plan)

6 lgh i form av servicebostad vart femte år

Löpande utökning av lägenheter för psykiskt funktionsnedsatta (SoL)

Ett nytt gruppboende 4-5 platser i syfte att kunna erbjuda boende i hemkommunen för brukare som verksamheten köpt platser till utanför kommunen, för att verkställighet tidigare inte var möjlig.

En ökande grupp av personer som bär på psykiska funktionsnedsättningar kombinerat med andra svårigheter lever idag med bostadslöshet vilket gör att beslut från biståndsbedömningen inom LSS kan bli allt mer komplicerade att utföra då frågan om bostadslösheten har blivit ett allt större problem. Detta skulle motverkas om Individ och Familjeomsorgen tillsammans med verksamhet Funktionshinder skapar 4-6 lägenheter som båda verksamheterna kan använda som ett tillfälligt boende i stället för att köpa dyra platser i avvaktan på verkställighet av beslut.

Konsekvensbeskrivning

Byggnationen av nya boenden gör att kostnaderna för köpta platser kommer att minska. Förutsättningen är att tidsplanen för byggnationen håller. Med ett ytterligare gruppboende, enligt behovsbeskrivningen, kan kostnaderna minskas ytterligare då de dyraste köpta platserna avser boende i gruppboendemiljö.

2.5 Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Insatsen daglig verksamhet är en av LSS-lagens tio insatser och riktar sig till personer som omfattas av personkrets 1 och 2 enligt 1§ LSS, är 18-65 år och som inte redan arbetar eller studerar. Syftet med LSS är att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra och tillsammans med andra, detta gäller inte minst inom området arbete och sysselsättning.

Daglig verksamhet ska bidra till att stärka individens personliga utveckling och skapa möjligheter för en ökad delaktighet i samhället. Det övergripande målet är att utveckla individens möjligheter att få en anställning. Därför är det en fördel om verksamheten kan utformas att efterlikna en anställning så att individen lättare kan anpassa sig till en ny arbetsplats. Utifrån individens egna förutsättningar erbjuds en tydlig, förutsägbar och strukturerad arbetsdag.

Stor del av daglig verksamhet bedrivs på uppdrag av kommunens övriga verksamheter i deras lokaler. Vid behov anpassas något grupprum för lunch/rast samt kontor för personalen. De målgrupper som medför ett lokalbehov är grav kognitiv funktionsnedsatta, omfattande fysisk funktionsnedsättning, personer med grav autism och personer med förvärvad hjärnskada. Dessa personer finns idag på Vikadamm och AME Gården Krokstorp. På 1-3 års sikt kommer nämnden att behöva ytterligare en verksamhet för 10 personer ur dessa målgrupper. Lokalerna bör vara väl tilltagna då många personer behöver avskild arbetsplats (eget rum) och kan ha skrymmande hjälpmedel såsom permobiler med mera. På 4-10 års sikt är det verksamhetens uppskattning att ytterligare 10 platser kommer att behövas.

Plan

Ingen utbyggnad planerad

Behov

År 1-3 Väl anpassade lokaler för 10 personer (ur ovan beskrivna målgrupper)

År 4-10 ytterligare en utökning för 10 personer.

Konsekvensbeskrivning

Det är endast Gården Krokstorp som kan erbjuda bra insatser till personer med speciella behov och där är utrymmet begränsat. Planering av nytt arbetsställe bör påbörjas speciellt med tanke på att behovet troligen ökar ytterligare om ett nytt gruppboende kan byggas och sänka kostnader för köpta gruppboenden enligt ovan beskrivning.

2.6 Korttidsvistelse och korttidstillsyn

På korttidsverksamheten inom Ale kommun finns det möjlighet för barn och ungdomar med funktionshinder att få korttidstillsyn, korttids- och lägervistelser. Insatsen kan erbjudas både som rekreation och miljöombyte eller som avlastning för anhöriga. Syftet med vistelsen är att barnen/ungdomarna ska ges möjlighet till aktiviteter och kompiskontakter samt att familjen ska ges avlastning. Korttidsverksamheten finns på Korttidshemmet i Nödinge samt på Aktiviteten i Nol. Lägervistelser anordnas på lägergården i Häljered.

På 1-5 års sikt kommer verksamheten behöva ytterligare utrymme och lokaler för lägerverksamheten eftersom den målgruppen växer. Detsamma gäller för korttidsverksamheten som redan idag har svårt att verkställa alla beslut.

Plan

Ingen utbyggnad planerad

Behov

Ca 10 platser för korttidsvistelse, inom 5 år

Ca 10 platser för lägerverksamhet, inom 5 år

Konsekvensbeskrivning

Kommer inte arbetet med att planera en utbyggnad av antalet korttidsplatser och lägerplatser inom det närmaste året igång, kommer kostnaderna för korttidsplatser att öka då de måste köpas från annan anordnare.

2.7 IFO – individ och familjeomsorg

Inom IFO möter verksamheten behov av bostäder för olika målgrupper; ensamkommande barn som uppnått ålder 18 till 21 år, vuxna flyktingar som anvisas kommunen enligt avtal med Migrationsverket, personer som av olika anledningar är i behov av akut skydd och/eller jourboende (t.ex på grund av våld i nära relation), bostadslösa som är i behov av akutboende (s.k. tak över huvudet) samt personer som av olika anledningar så som exempelvis missbruk, har behov av nämndens stöd för att kunna återgå till eget boende från bostadslöshet.

Idag disponerar IFO jourlägenheter, träningslägenheter, lägenheter för sociala kontrakt samt lägenheter för utslussning av ensamkommande barn från verksamhetens Hem för vård och boende.

Flyktingar och ensamkommande barn

Med anledning av den ökande flyktingströmmen så har behovet av HVB-platser för ensamkommande barn och utslussningslägenheter ökat under 2015. Inför 2016 planerades en ökning av HVB-platser där ett nytt boende är på gång att färdigställas (på Vikadamm).

Migrationsverket har aviserat att ersättningsnivån kommer att sänkas vilket innebär att verksamheten behöver ställa om merparten av HVB verksamheten till stödboende. De HVB platser som köps utanför kommunen behöver kunna lösas kommuninternt med stödboendeplatser för att få en ekonomisk balans i verksamheten. Detta innebär ett behov av ytterligare lägenheter, gärna i form av trapphuslösning, då det behöver finnas tillgång till personal. Till det kommer ett behov av ytterligare lägenheter för utslussning. Vuxna flyktingar kommer att öka under 2017 och med det följer ett ökat behov av lägenheter för familjer.

Bostad 1 och sociala kontrakt

För att stötta bostadslösa personer med missbruk tillbaka till ett eget boende ges insatsen Bostad 1. Metoden innebär att personen får en bostad först, innan hen har blivit drogfri. Bostad 1 kommer uppskattningsvis att öka med 3 -5 lägenheter/år de närmaste 5 åren för att därefter stabiliseras på en nivå av uppskattningsvis 20 lägenheter. Bostad 1 är en ingång till bostadsmarknaden för personer som hamnat utanför. Målet med insatsen är en återgång till egen bostad.

Detsamma gäller för bostäder med sociala kontrakt. Då personen innehaft ett sådant under något år, beroende på avtal mellan fastighetsägare och IFO, ska kontraktet övergå till ett ordinarie hyresavtal mellan den enskilde och fastighetsägaren och IFO:s ansvar som hyresvärd avslutas. På det viset ska inte antalet sociala kontrakt behöva öka nämnvärt. Under de senaste åren har de sociala kontrakten minskat i antal, då kontrakten övergått till den enskilde hyresgästen. Tillgången till nya lägenheter måste dock säkras för att kunna fortsätta erbjuda denna lösning.

Jourboende och träningslägenheter

Personer som är i akut behov av boende kan, beroende på anledning, få stöd med det i form av jourboende eller träningslägenhet. Inför kommande femårs period ser verksamheten ett ökat behov av båda boendeformerna. Det behövs en utökning av lägenheter för jourboende och träningslägenheter med uppskattningsvis 3 lägenheter per år de närmaste fem åren, för att därefter stabiliseras till en nivå av ca 10 jourboende och 22 träningslägenheter. Utöver det behövs snarast en form av jourboende av typen härbärge, med uppskattningsvis 6 platser där det är möjligt att erbjuda personer tak över huvudet.

Plan

Färdigställande av HVB på Vikadamm.

Behov

Lägenheter för utslussning av ensamkommande (2017)

Lägenheter för familjer (anknytningsinvandring, vuxna flyktingar)2017

Bostad 1, 3 -5 lägenheter/år de närmaste 5 åren

Jourboende, 3 lgh/år de närmaste 5 åren

*Träningslägenheter, 3 lgh/år de närmaste 5 åren,
Härbärke 6 platser (2017)*

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen av att inte kunna tillgodose brukarnas behov kommuninternt är en ökad tidsåtgång för medarbetare (för besök på boenden i andra kommuner), en sämre kvalitet för brukarna samt en ökad kostnad för verksamheten då köpta platser är en dyrare lösning.

2.8 Verksamhetslokaler

IFO-huset

I IFO-huset i Nödinge sitter, förutom del av IFO:s personal, även administrationen. Lokalerna består av kontorsplatser, mötesrum, samtalsrum och personalutrymmen. Verksamheterna är sedan länge trångbudda och har hittills löst fler arbetsplatser genom att dela av rum vilket inte är en optimal lösning med hänsyn till ventilation etc. Trots vidtagna åtgärder (och att antalet medarbetare utökats som en konsekvens av det ökade inflödet av ensamkommande barn och ungdomar) får inte alla medarbetare plats utan behov av ändamålsenliga lokaler och mötesrum finns. Lokalerna är inte heller helt verksamhetsanpassade. Bland annat finns det tre väntrum som alla tre måste passeras av personalen för att komma in till verksamheten samt för att ta sig från kontor till personalutrymmen.

Intentionen är att hela IFO-huset ska inrymmas i det nya kommunhuset. Då detta förefaller ligga lite längre fram i tiden så är tillfälliga åtgärder likt ovan inte tillräckligt. En helhetslösning för hela IFO-huset i väntan på att det nya kommunhuset står färdigt bedöms nödvändig. Rekryteringsläget är kritiskt gällande socialsekreterare och även den fysiska arbetsmiljön blir en konkurrensfördel för de kommuner som kan erbjuda en god arbetsmiljö vilket inte är fallet i Ale kommun för närvarande. Frågan om lokaler för medarbetarna på IFO-kontoret är därför mycket angelägen. Att inte kunna rekrytera tillsvidareanställda medarbetare innebär kostnadsdrivande lösningar med konsulter vilket genererar sämre kvalitet och kontinuitet för den enskilde.

Till myndighetsutövning på IFO finns ett rekryteringsbehov i dagsläget motsvarande drygt 20 årsarbetare.

Plan

Ingen utbyggnad enligt plan

Behov

En helhetslösning för medarbetarna på IFO-kontoret till dess att ett nytt kommunhus står färdigt. Detta omfattar arbetsplatser för 70 medarbetare, personalutrymmen, mötesrum, reception, väntrum etc.

Konsekvensbeskrivning

Den fysiska arbetsmiljön för medarbetare inom IFO-kontoret har idag, förutom en arbetsmiljöfråga, blivit en allt viktigare aspekt i rekryteringen av nya medarbetare. Att

inte kunna rekrytera tillsvidareanställda medarbetare innebär kostnadsdrivande lösningar med konsulter vilket genererar sämre kvalitet och kontinuitet för den enskilde.